

Inatsisartuni ilaasortaq Aleqa Hammond, Siumut

Asasara Aleqa Hammond,

Apeqqutit makku akissuteqarfigeqqusimavatit:

1. Nuna tamakkerlugu suliffissaaleqineq maanna 20,4 % angusimalerpaa, Naalakkersuisut suliffissaqartitsiniarneq pillugu qanoq politikkeqarpat sunalu piffissami maani iliuuserinialersaarneqarpa?

2. Aasaq suliffissaaleqisut pikkorissartinneqarsimasut maanna sulilersinneqarsimappat? Taamaappat sulerippat aammalu taamaassimanngippat suna peqqu-taava?

(Aleqa Hammond, Siumut)

Akissutit:

Apeqqutinut qujanaq.

1 pill.) Apeqqutininni allapputit nunamut tamarmut suliffissaaleqisut 20,4 procentiusut. Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfimmit kisitsisit naapertorlugit kisitsit oqaatigineqartoq eqqortuunngilaq.

2011-mi kvartalit aappaanni Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik naapertorlugu illoqarfinni suliffissaaleqinermik qaammatikkaartumik inuit agguaqatigiissillugu 2.654-it suliffissaaleqisarput. Assigaa sulisorisinnaasatut ilippanaataasuni 8,3 pct.-it. Kvartalit pingajuanni suliffissaaleqisut inuit 2.446-upput. Allatut oqaatigalugu illoqarfinni 2011-mi kvartalit aappaanniit pingajunannut suliffissaaleqisut amerlassutsiminni 208-nik ikileriar-simapput.

Suliffissaaleqisunik pitsaannerusumik eqqomerusumillu nalunaarsuisoqartarnissaanik Naalakkersuisut kissaateqarmata Suleqatigiissitaliorsimavugut. Suleqatigiissitat maanakkut suliffissaaleqisunik nalunaarsuinerumut ingerlatsivik misissortaat, taamaalillutik ajornartorsiu-ukiorpassuarni atugarisimasaq aaqqiivigineqassalluni, suliffissaaleqisullu ikiorsiissutinik pisariaqartitaminnik pissarsinnaalerlutik. Suliaq tamanna KANUKOKA aamma Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik suleqatigalugit ingerlanneqarpoq.

Naak suliffissaaleqisut amerlassusaat apeqqutilliusup saqqummiussaannit ikin-nerugaluartut suli inuppassuamut suliffissaaleqinermik eqqugaasunut ajornartorsiu-taavoq annertoq. Tamannalu patsisigerpiarlugu suliffissaqarfinnik pilersitsiniarnerit Naalakkersuisut assorsuaq alaatsinaaffigaat, taamaalillutik suliffissaaleqisut suliffis-saqalernissamik neriuuteqalersinnaalersillugit.

Matumani 2011-mi Ukiakkut Inatsisartut ataatsimiinneranni "Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaata malitseqartinnera pillugu

04. nov 2011
Sagsnr. 2011-051877
Dok. Nr. 757915

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 56 00
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

nassuiaat” oqaluuserineqarpoq. Tassani suliffissaqartitsinerup annertusarnissaanik pilersitsiniarnermut tunngatillugu Naalakkersuisut qanoq iliuuseqarnissamik kissaatigisaat atuarneqarsinnaapput.

“Naalakkersuisut isumaat tassaavoq inuussutissarsiutitigut suliffeqarnikkullu naalakkersuinikkut ingerlatsineq imatut aaqqissuunneqassasoq inuiaqatigiit atugarissaarnerisa aningaasalersornerinut suliassaqarfik pingaarnersaasutut ilaatillugu. Inuussutissarsiutit nunatsinni isumalluutitsinnik iluaquteqartut nungusaataanngitsumik ingerlatsinermik tunngaveqassapput, uumasoaqarnikkut aningaasaqarnikkullu. Tamatuma kingunersaanik inuussutissarsiortut aallaaviatigut tapiissutinik tunngaveqassanngillat, Nunatta Karsianiit ersarissumik imaluunniit ersinngitsumik suliffeqarfimmut tapiissuteqarnikkut. Peqatigisaanik sulisinnaasunik piumasaqarnerup aamma sulisinnaasunik neqeroruteqarnerup akornanni ataqatigiittoqarnissaata qulakkeernissaa siunertarlugu suliffeqarneq pillugu naalakkersuinikkut ingerlatsineq qulakkeerneqassaaq.

Tamanna inuussutissarsiutini nalinginnaanerusuni, amerlanerpaartaannut tunngatillugu suli Nunatta Karsianiit tapiissutinik pinngitsuuisinnaanngitsuni allanngortitsinissamut piumasaqaateqarfiuvoq. Kisianni aamma sulisinnaasunut, amerlanerpaartaannut tunngatillugu allamik ilinniagaqarnissamut piareersimasariaqartunut piumasaqaateqarfiuvoq. Ineriartorneq taanna ullormiit ullormut anguneqarsinnaanngilaq. Ineriartorneq oqimaaqatigiissumik ingerlanissaa Naalakkersuisut qulakkeerniarpaat, taamaalilluni inuussutissarsiornermik allanngortitsineq inuussutissarsiornermik ingerlataqartut allat sulisinnaasunik piumasaqarnerat malillugu ingerlanneqassalluni.”

Allatut oqaatigalugu: Ungasissumut sulisoqarnikkut politikkimik Naalakkersuisut naatsorsuutigaa, tamatta ataatsimoorluta suliffissanik ataavartussanik pilersitsinissatsinnik isumannaarisunik – inunnit ataasiakkaanit aammalu inuiaqatigiinnit nuannaarutigineqartussanik.

2 pill.) 2011-mi upernaakkut ”Suliffissaaleqisunut Immikkut Ittumik Iliuuseqarneq” aallartisarneqarpoq, tamannalu saaffigisaqarluni pikkorissartitsinerut allatullu iliuuseqarnermik iluseqartunik piviusunngortinniarnera pimoorullugu ingerlassaraarput, tamakkulu suliffissaaleqisut sulisoqarfimmut uteqqinnissaannik tapersersuissapput.

Iliuutsip ilaa pingaarutilik tassaavoq nuna tamakkerlugu imminnut naleqquttoqatigiinnik aaqqissuussap atugaalersinniarnera, taanna suliffissaaleqisup piaartumillu sunniuteqarluartumik ikiorsiissutissamik pisariaqartitaminik pissarsinissaanik isumaginneqataasinnaalluni. Ataani suussuseqarfiit pingasut ilaanni suliffissaaleqisut tamarmik naleqquttusutut siunissami nalunaarsorneqartuortalissapput:

- Naleqquttoqatigiit 1. Sulinissamut piareeqqasoq. Suliffissaaleqisoq pisortanit ikiorserneqarnissamik pisariaqartitsinngilaq.
- Naleqquttoqatigiit 2. Iliuuseqarfiginissaanut piareeqqasoq. Suliffissaaleqisoq soorlu piginnaanngorsarnissamut neqeroruteqarfiusinnaavoq, qaammatillu arfinillit iluini suliffissaaleqjunnaarsinnaalluni.
- Naleqquttoqatigiit 3. Suliaqanngikkallartoq. Tassani suliffissaaleqisoq qaammatit arfinillit sinnerlugit piffissami ikiorsiinissamik pisariaqartitsivoq, soorlu peqqissut-simut tunngasunik iliuutsinik.

Naleqquttoqatigiissitsineq kommunini pisarpoq, aammalu atugaaleqqammersumi ataatsimoorussatut qarasaasiakkut nalunaarsuisarfimmi WINFORMATIK LEDimi nalunaarsorneqartarlutik. Naleqquttoqatigiissitsineq nuna tamakkerlugu tamakkiisumik atugaalerpat suussutsini pingasuni paasissutissat malittariualersinnaassavavut – taamaalillutalu suliffeqarfeqarfimmi iliuuserisatta iluarsaannissaannut naleqqiullugu assorsuaq sunniuteqarfiulluarmik sakkussaqaalerluta.

Aammattaaq immikkut ittumik iliuuseqarnermi illoqarfinni minnerusuni nunaqarfinnilu suliffissaaleqisut piginnaanngorsarsinnaalersillugillu suliffissarsiorsinnaalersillugit ilitser-

sorneqarnissaasa siunnersorneqarnissaasa isumaginissaat alaatsinaanneqarpoq. Iliuserisattaq ilaa tassaavoq naapitsisartut sulisut (suliffissarsiuussisarfinni suliffissaaleqisunik naapitsisarlutik sulisuusut) siunnersuisarnerisa ilitsersuisarnerisalu pitsanngorsaaviginissaannut sammisitaqarneq. Aningaasat ilaat kommuninit siunnersuutaasut suliffissanik siuarsaanarluni suliniutinut tuttarput – annikinnerusullu nuna tamakkerlugu siammartigaasumut allakkatigut ilitsersuinermit tuttarlutik. Taakku saniatigut aatsitasarsiortoqarfiup iluani sammisanik pikkorissartitsinerit 5.2 mio. kr.-t immikkoortinneqarsimapput.

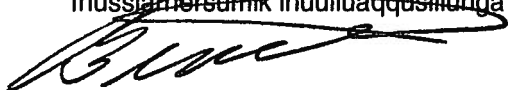
Paasiniaanermik siunnersuinernillu pikkorissarnerni pikkorissartut 185-it missaat manna tikillugu peqataaersimangikkunik peqataasussaapput. Pikkorissartitsisoqarsimavoq sumiiffinni makkunani: Aappilattoq, Nanortalik, Narsaq, Qaqortoq, Qaanaaq, Qeqertarsuaq, Kangaatsiaq, Qasigianguit, Uummannaq aamma Upernavik.

Kommunit immikkut ittut pingaartitatut toqqarsimasaanni suliffissaqartitsiniarnermik siuarsaanermik pilersitani 180-it missaat peqataaersimangikkunik peqataasussaapput: Kommuneqarfik Sermersuumi tassaavoq inuttut inerikkiartuaarneq, aammalu Ittoqortoormiini inuusuttunut immikkut ittumik iliuuseqarneq; Kommune Kujallermi tuluttut pikkorissartitsinerupput; Qeqqata Kommuniani alaatsinaatat tassaapput tuluttut, qaraasiamik & qallunaatut pikkorissartitsinerit, aammalu atuarnermik allannermillu piginnaasakitsunik ilinniartitsinerit; Qaasuitsup Kommuniani assassorluni suliffeqarfiup iluani piginnaanngorsaanermut tunngatitanik sannavinni ingerlassamut aningaasat atornissaat toqqarneqarsimapput.

Aatsitassanik ilinniarfik pikkorissareeraangamik pikkorissartuutitik malinnaavigeqqis-saarpaat, ilinniartuusimasunilu suliffeqartut amerlasuupilussuupput. Piginnaanngorsaanermik ingerlassap naammassereerneratigut tamangajammik suliffissarsisarput.

Peqataasut sinnerisa suliffittarsinnaaneri pillugit suli oqaaseqarnissamut siusippallaarpoq, peqataasulli tamaasa attaveqarfiginissaannut paasissutissarsiortoqarsimavoq, ukiullu nikinnerini iliuuserisami inernernut angusarisanut naleqqiullugu ataatsimoortitamik nalunaarusiortoqarumaarpoq.

Inussiarnerumik inuuttuaqqusillunga

Ove Karl Berthelsen